

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

LƯU VĂN QUẢNG

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ
CỦA CÁC HỢP TÁC XÃ NÔNG NGHIỆP
HUYỆN CHỢ MỚI, TỈNH BẮC KẠN

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Thái nguyên, năm 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

LƯU VĂN QUẢNG

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ
CỦA CÁC HỢP TÁC XÃ NÔNG NGHIỆP
HUYỆN CHỢ MỚI, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 60 62 01 18

Khóa: 25

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Dương Văn Sơn

Thái nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học hàm, học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các trích dẫn trong khóa luận đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tôi xin cam đoan rằng trong quá trình thực hiện đề tài này tại địa phương tôi luôn chấp hành đúng các quy định của địa phương nơi thực hiện đề tài.

Bắc Kạn, tháng 03 năm 2019

Học viên

Lưu Văn Quảng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Khoa kinh tế và phát triển nông thôn, cùng các thầy cô giáo trường Đại học Nông lâm Thái nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt, tôi xin chân thành cảm ơn PGS.TS. Dương Văn Sơn đã trực tiếp hướng dẫn chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, tạo điều kiện thuận lợi cho tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo, cán bộ UBND huyện Chợ Mới, phòng nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Chợ Mới, chi cục thông kê huyện Chợ Mới và các hộ gia đình trên địa bàn điều tra đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ khi điều tra số liệu giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè đã động viên giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Bắc Kạn, tháng 03 năm 2019

Học viên

Lưu Văn Quảng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Phạm vi nghiên cứu.....	3
5. Những đóng góp mới, ý nghĩa thực tiễn của Luận văn.....	3
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	4
1.1. Cơ sở lý luận về hiệu quả sản xuất kinh doanh của các HTX NN	4
1.1.1. Một số vấn đề cơ bản về hợp tác xã trong lĩnh vực nông nghiệp	4
1.1.2. Phân loại hợp tác xã trong lĩnh vực nông nghiệp	6
1.1.3. Hoạt động sản xuất kinh doanh và hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của hợp tác xã trong lĩnh vực nông nghiệp	7
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng tới hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của hợp tác xã trong lĩnh vực nông nghiệp	17
1.2. Cơ sở thực tiễn về hiệu quả sản xuất kinh doanh của các HTX nông nghiệp trên thế giới và của Việt Nam	22
1.2.1. Kinh nghiệm từ thế giới	22
1.2.2. Kinh nghiệm từ các HTX trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	25
1.2.3. Bài học kinh nghiệm cho huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn.....	25
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Đặc điểm về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn.....	29

2.1.1. Điều kiện tự nhiên	29
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	32
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	33
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	33
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	33
2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	35
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	35
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	36
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu đánh giá kết quả hoạt động sản xuất kinh doanh của các HTX nông nghiệp	36
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh	37
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	40
3.1. Thực trạng hoạt động sản xuất kinh doanh của HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn	40
3.1.1. Đặc điểm HTX nông nghiệp của huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn.....	40
3.1.2. Kết quả hoạt động sản xuất kinh doanh của các HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn.	41
3.2. Phân tích các nhân tố ảnh hưởng tới hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của các HTX NN trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn	62
3.2.1. Các yếu tố chủ quan	62
3.2.2. Các yếu tố khách quan	68
3.3. Kết quả phân tích SWOT	72
3.4. Đánh giá chung về HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn.....	73
3.4.1. Kết quả đạt được	73
3.4.2. Những mặt hạn chế	73
3.4.3. Nguyên nhân của những hạn chế	74
3.5. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất, kinh doanh của các HTX nông nghiệp huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn	76

3.5.1. Kêu gọi sự đóng góp của thành viên HTX vào quỹ vốn của HTX.....	76
3.5.2. Nâng cao năng lực quản lý của Hội đồng quản trị hợp tác xã	77
3.5.3. Ứng dụng khoa học công nghệ cho sản xuất tại các HTXNN	77
3.5.4. Chính sách hỗ trợ của nhà nước đối với hợp tác xã.....	78
3.5.5. Nâng cao hiệu quả sử dụng lao động tại các HTXNN.....	79
3.5.6. Nâng cao hiệu quả sử dụng tài sản của các HTXNN.....	80
3.5.7. Nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn vốn của các HTXNN	81
3.5.8. Nâng cao hiệu quả sử dụng chi phí của các HTXNN	81
3.6. Một số kiến nghị.....	81
3.6.1. Kiến nghị với HTX	81
3.6.2. Kiến nghị đối với địa phương	82
3.6.3. Kiến nghị với nhà nước.....	82
KẾT LUẬN	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	85
PHẦN PHỤ LỤC.....	86

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BHTN	:	Bảo hiểm thất nghiệp
BHXH	:	Bảo hiểm xã hội
BHYT	:	Bảo hiểm y tế
BQ	:	Bình quân
ĐVT	:	Đơn vị tính
HTX	:	Hợp tác xã
HTXNN	:	Hợp tác xã nông nghiệp
NXB	:	Nhà xuất bản
SXKD	:	Sản xuất kinh doanh
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Số lượng HTX huyện Chợ Mới trong 3 năm 2015 -2017	42
Bảng 3.2: Số lượng HTXNN phân theo lĩnh vực hoạt động.....	43
Bảng 3.3. Tổng hợp trình độ của cán bộ làm công tác quản lý hợp tác xã nông nghiệp đến năm 2017.....	44
Bảng 3.4: Doanh thu của HTXNN phân theo lĩnh vực hoạt động.....	46
Bảng 3.5: Lợi nhuận của các HTXNN trên địa bàn huyện Chợ Mới	48
Bảng 3.6: Số lượng lao động thường xuyên tại các HTXNN trên địa bàn Huyện Chợ Mới	50
Bảng 3.7: Một số chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng lao động của các HTXNN trên địa bàn huyện Chợ Mới	51
Bảng 3.8: Tình hình tài sản hiện có của HTXNN trên địa bàn huyện Chợ Mới.....	52
Bảng 3.9: Một số chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng tài sản của các HTXNN trên địa bàn huyện Chợ Mới	53
Bảng 3.10: Vốn hoạt động của các HTXNN phân theo lĩnh vực	55
Bảng 3.11: Một số chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng nguồn vốn của HTXNN trên địa bàn huyện Chợ Mới	56
Biểu 3.12: Chi phí hoạt động của các HTXNN trên địa bàn huyện Chợ Mới qua 3 năm 2015 - 2017.....	59
Bảng 3.13: Số lượng và thu nhập của lao động trong các HTXNN trên địa bàn huyện Chợ Mới.....	60
Bảng 3.14: Đóng góp xã hội của các HTX nông nghiệp	61
Bảng 3.15: Tỷ lệ HTXNN mua các yếu tố đầu vào có hợp đồng	63
Bảng 3.16: Đầu tư cơ sở vật chất và khoa học công nghệ sản xuất.....	64
Bảng 3.17: Trình độ học vấn của Ban quản trị HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới	65
Bảng 3.18: Trình độ học vấn của thành viên HTX nông nghiệp.....	67

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

Tên tác giả: **Lưu Văn Quảng**

Tên luận văn: ***Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động của HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn***

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 8 62 01 18

Tên cơ sở đào tạo: Trường Đại học Nông lâm

Mục đích nghiên cứu

- Mục tiêu chung

Đánh giá thực trạng hoạt động của các hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn, nhằm tìm ra những tiềm năng, ưu thế và những mặt khó khăn, hạn chế và những nhân tố ảnh hưởng đến sản xuất kinh doanh của các HTX nông nghiệp. Từ đó, đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của các HTX trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn.

- Mục tiêu cụ thể

- Hệ thống hóa và làm rõ thêm các vấn đề lý luận chung về Hợp tác xã nông nghiệp, và hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của HTX nông nghiệp.

- Đánh giá thực trạng hoạt động sản xuất kinh doanh của các HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn. Phân tích chỉ ra các nhân tố chủ yếu ảnh hưởng tới hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh trên địa bàn huyện.

- Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm phát triển HTX nông nghiệp, góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của các HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn, phù hợp với đặc điểm, điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của huyện.

Phương pháp nghiên cứu

- *Phương pháp chọn điểm nghiên cứu*

- *Phương pháp thu thập thông tin*

- *Phương pháp tổng hợp thông tin*

- *Phương pháp phân tích thông tin*

Kết quả chính và kết luận

Trên cơ sở phân tích, đánh giá thực trạng hoạt động của các HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới, tỉnh Bắc Kạn thời gian qua, luận văn đã xác định các yếu tố ảnh hưởng tới hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của các HTX nông nghiệp của huyện bao gồm: điều kiện tự nhiên, quy mô hoạt động, trình độ của Ban giám đốc và các thành viên tham gia HTX, khả năng liên kết của các HTX, công nghệ, chính sách hỗ trợ của trung ương và địa phương (chính sách đất đai, chính sách tín dụng, chính sách hỗ trợ máy móc thiết bị, chính sách đào tạo),... Từ đó, đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh của các HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện. Đồng thời, luận văn cũng kiến nghị đến các cấp các ngành liên quan bằng những kiến nghị cụ thể nhằm giúp các HTX nông nghiệp trên địa bàn huyện Chợ Mới phát triển trong thời gian tới.